

the international system and leads to increased contradictions, for example, when it comes to the interests of transnational corporations and other major monopolies that are involved in strategic resources. It is proved that information and communication technologies contribute to the increase of the number of modern transnational actors, the effectiveness of their work and influence on the institute of national states.

Keywords: state, sovereignty, desuverenization, transformation, non-state actors, international system, international order, transnationalization.

УДК 329:328.16

О. А. ДЖУС

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ВІЙСЬКОВОГО ПАРТНЕРСТВА ЯК ПІДГРУНТЯ УКЛАДАННЯ ВІЙСЬКОВИХ АЛЬЯНСІВ

Аналізуються засадничі принципи міжнародного військового партнерства, що визначаються як імперативними нормами міжнародного права так і конкретними напрямками і формами військового співробітництва між державами, забезпечують фундамент для укладання військових альянсів – міжнародних угод, що дають змогу державам об'єднати військові ресурси з метою підготовки до військового конфлікту, забезпечення єдності миротворчих позицій військово-політичного керівництва цивілізованих країн світу.

Ключові слова: *принципи міжнародного військового партнерства, військовий альянс, коаліція, стратегічне партнерство, національна безпека.*

Джус А.А. Принципы международного военного партнерства как основание заключения военных альянсов

Анализируются основные принципы международного военного партнерства, которые определяются как императивными нормами международ-

© ДЖУС Олександр Анатолійович – викладач кафедри військової психології та політології військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ного права так и конкретными направлениями формами военного сотрудничества между государствами, обеспечивают фундамент для заключения военных альянсов – международных соглашений, которые дают возможность государствам объединить военные ресурсы с целью подготовки к военному конфликту, обеспечения единства миротворческих позиций военно-политического руководства цивилизованных стран мира.

Ключевые слова: принципы международного военного партнерства, военный альянс, коалиция, стратегическое партнерство, национальная безопасность.

Dzhus Olexsandr. Principles of international military partnership as a basis for the conclusion of military alliances

The basic principles of the international military partnership, which are defined as imperative norms of international law, as well as specific directions and forms of military cooperation between the states, are analyzed, providing the basis for conclusion of military alliances - international agreements that enable states to unite military resources for the purpose of preparation for military the conflict, the unity of peacekeeping positions of the military-political leadership of the civilized countries of the world.

Keywords: principles of international military partnership, military alliance, coalition, strategic partnership, national security.

Важливим складником системи міжнародних відносин у сучасному світі постає гарантування безпеки людини за допомогою економічних, політичних, дипломатичних заходів у процесі регулювання міжнародних відносин. Оскільки світове господарство на сучасному етапі є вкрай взаємозалежним, усі його учасники зацікавлені в активному співробітництві для збереження стабільності не тільки в соціально-економічному, а й у військово-політичному плані. Нова ситуація у сфері глобальної воєнної безпеки характеризується тенденцією до обмеження використання війни в класичному розумінні. Поступово відбувається глобальне усвідомлення небезпеки подальшого продовження гонки озброєнь, виробництва технологій і зброї масового знищення. У комплексі з економічними та

політичними трансформаціями, що відбуваються у сучасному світі, зазначені процеси у військовій сфері помітно впливають на формування нової системи міжнародних відносин.

З другого боку, разом із зазначеними вище досягненнями сучасного людства, у новітню епоху виникають нові форми застосування військової сили, наприклад, локальні збройні конфлікти, "гібридні війни" а також так звані гуманітарні інтервенції, що використовуються для їх подолання і також справляють серйозний вплив на формування нового світового порядку. Одним із наслідків інтеграційних процесів епохи глобалізації є те, що виникнення конфліктної ситуації в окремій країні може створити небезпеку для широкої коаліції держав та усього світу. Тому в сучасному глобалізованому світі збереження миру передбачає створення ефективної системи протистояння можливим загрозам з боку потенційних агресорів або окремих екстремістських і терористичних угруповань та організацій, тим самим актуалізуючи розвиток міжнародного військового партнерства. Все це вимагає, як зазначено в "Стратегії національної безпеки України" від 25 травня 2015 р. "нового зовнішньополітичного позиціонування України у світі в умовах нестабільності глобальної системи безпеки"¹.

Питання визначення концептуальних засад міжнародного військового партнерства, його принципів і функцій переважно базуються на нормах міжнародного права та регламентуються різними двосторонніми або багатосторонніми угодами. Але глобалізований світ швидко змінюється, що потребує мобільного реагування на виклики сьогодення, розробки нових підходів до міжнародного військового партнерства з метою забезпечення єдності миротворчих позицій військово-політичного керівництва цивілізованих країн світу².

Прибічників різних теоретичних підходів щодо сутності міжнародного військового партнерства об'єднує пильна увага до проблеми визначення його засадничих принципів. Принципи міжнародного військового партнерства (співробітництва), з одного боку, мають відображати загальні інтереси всіх держав, що співробітничать у військовій сфері, а з другого – покликані забезпечувати

дотримання власних національних інтересів кожної держави як суб'єкта міжнародного права. Дотримання такого балансу уможливило створення належних умов для мирного співіснування між державами³.

Науковці зазначають, що принципи міжнародного військового партнерства є системою загальних та спеціальних принципів. Загальні принципи утворюють базовий рівень принципів, на яких ґрунтується вся система відносин держав у військовій сфері. Ними є загальновизнані принципи міжнародного права, більшість із яких має характер імперативних норм. До них належать:

- принцип суверенної рівності (рівноправності) держав – держави визнаються рівними незалежно від часу виникнення, розмірів території, кількості населення. Це означає, що вони мають рівні права здійснювати міжнародне співробітництво у військовій сфері, хоча їх фактичні можливості можуть відрізнитися;

- принцип невтручання у внутрішні справи держави, що покликаний захищати внутрішню функцію держави як один з аспектів повної та суверенної влади, здійснюваної державою на своїй території у межах своїх кордонів. Цей принцип є значущим для сфери військового партнерства, оскільки найчастіше його порушення відбувається із застосуванням військових контингентів держав, внаслідок чого може виникнути необхідність використання колективних дій (зокрема – воєнного характеру) для забезпечення миру і безпеки, захисту прав людини. Такі дії також можуть бути наслідком реалізації колективних зобов'язань держав, що є наслідком їх співробітництва у військовій сфері;

- принцип територіальної цілісності держав, що захищає право держави на цілісність та недоторканість її території, є особливо значущим в системі міжнародного військового партнерства. Держави-партнери мають усвідомлювати, що будь-який колективний інтерес не може виправдовувати порушення принципу територіальної цілісності держав, водночас розуміючи, що саме забезпечення територіальної цілісності може бути метою військового партнерства;

- принцип непорушності державних кордонів, регламентуючи встановлення й охорону кордону, що розмежовує державні території, має бути фундаментом для військового партнерства між державами, а його захист може стати предметом військового співробітництва згідно з міжнародними договорами;

- принцип добросовісного виконання міжнародних зобов'язань, що вимагає сумлінного. якісного виконання державою своїх міжнародних зобов'язань та вказує на неможливість посилатися на норми національного права як підставу невиконання таких зобов'язань, у сфері міжнародного військового партнерства для всіх сторін одночасно є умовою їх взаємодії;

- принцип заборони застосування сили чи погрози силою, який встановлює обов'язок держав утримуватися від застосування збройної сили у порушення положень Статуту ООН, у контексті міжнародного військового партнерства набуває нині ключового значення, оскільки від його дотримання залежить ефективність військового співробітництва держав, збереження миру, стабільності та безпеки в усьому світі. Здійснюючи військове партнерство, держави мають усвідомлювати свою відповідальність за дотримання зазначеного принципу, утримуючись від укладання угод, що передбачають застосування сили;

- принцип співробітництва держав, передбачаючи обов'язок держав вирішувати будь-які міжнародні суперечки виключно мирними засобами, має дотримуватися у міжнародному військовому партнерстві, сприяючи збереженню миру, безпеки, міжнародного правопорядку у світі;

- принцип поваги прав і основних свобод людини, що породжує зобов'язання дотримуватися прав людини та основних свобод для всіх, без розрізнення раси, статі, мови і релігії, передбачає, що військова співпраця між державами у будь-якому разі не повинна бути спрямованою на обмеження прав і свобод людини;

- принцип рівноправності і самовизначення народів та націй, призначений для регулювання відносин між державами в одній із головних сфер розвитку цивілізації, виявляє себе у встановленні

певних заборон, які стосуються можливості використання потенціалу міжнародного військового партнерства для перешкоджання реалізації зазначеного принципу або зловживання ним⁴.

Усі інші принципи міжнародного військового партнерства є спеціальними, особливості яких визначаються конкретними напрямками і формами партнерства (співробітництва). До них належать:

- принцип здійснення співробітництва на основі рівноправності, партнерства, взаємної вигоди – жодні дії держави, жодні нормативні акти військовій сфері не повинні бути спрямовані на створення умов, які б ставили партнерів за угодами у нерівноправний стан;

- принцип недоторканності інтересів третіх держав – двостороннє чи багатостороннє співробітництво держав у військовій сфері жодним чином не повинно завдавати шкоди економічним, політичним інтересам держави, фізичним і юридичним інтересам особи, що знаходиться на території такої держави, якщо остання не є учасником такого співробітництва;

- принцип забезпечення балансу між гласністю та збереженням таємної інформації – у більшості партнерських угод у військовій сфері містяться норми щодо зобов'язання сторін гарантувати збереження одержаних у процесі військового співробітництва відомостей, що становлять державну й військову таємницю, водночас здійснюючи таке співробітництво в умовах транспарентності і гласності, за умови дотримання національних інтересів, забезпечення міжнародного миру та безпеки, поваги до інтересів третіх держав;

- принцип надання переваги взаємним консультаціям та переговорам із метою урегулювання будь-яких розбіжностей під час застосування угод, що регулюють міжнародне військове співробітництво держав – вказує на ті конкретні заходи, яких повинні дотримуватися держави при виникненні суперечок щодо тлумачення або застосування положень договорів, які регулюють питання міжнародного військового співробітництва;

- принцип дотримання законів країни перебування під час здійснення міжнародного військового співробітництва – усі дії, пов'язані зі співробітництвом у військовій сфері, здійснюються з

дотриманням законів країни перебування, а в разі їх порушення винні особи несуть відповідальність за законами цієї країни, якщо інше не передбачено міжнародно-правовими актами;

- принцип визнання неподільності безпеки – безпека окремої держави є неподільною та має забезпечуватися лише за умов безпеки інших держав, що передбачає визнання та дотримання імперативних норм міжнародного права. Військова сила як гарантія міжнародної та національної безпеки повинна поступатися перед силою міжнародно-правових норм, широким військовим співробітництвом, довірою у військовій сфері;

- принцип зміцнення довіри, запобігання загрозам і перетворенню їх на конфлікти – військове співробітництво має бути спрямованим на створення умов протидії загрозам та розробку превентивних заходів, що суттєво зменшують вірогідність збройного конфлікту і потенційні, руйнівні наслідки його розв'язування;

- принцип заохочення розвитку новітніх технологій та обміну науковими досягненнями у певних сферах – він набуває важливого значення за необхідності надання допомоги у разі виникнення аварійних ситуацій, допомоги для подолання несприятливих природних явищ, у межах інформаційного, наукового, технічного, екологічного співробітництва з використанням військових ресурсів⁵.

Незважаючи на специфіку національних інтересів багатьох держав світу, у своїй сукупності перераховані принципи є єдиними для всіх, оскільки в основі міжнародного військового співробітництва у глобальному вимірі перебуває ідея забезпечення мирного співіснування усіх держав.

Реалізація зазначених вище принципів міжнародного військового партнерства у процесі співробітництва (як між різними державами, так і між їх коаліціями) передбачає спільне вирішення партнерами таких завдань: з'ясування спільних загроз національній та колективній безпеці; визначення можливості, необхідності, меж застосування військової сили для досягнення певних політичних цілей; встановлення кількісних та якісних характеристик необхідної і достатньої коаліційної (об'єднаної) військової сили; регламенту-

вання порядку застосування можливостей військової організації коаліції, шляхів використання військової сили, способів забезпечення військової безпеки, а за потреби – військового впливу на противника або носія загрози для дотримання міжнародного миру і безпеки.

Вирішення зазначених завдань відбувається в межах основних функцій міжнародного військового партнерства. До них відносять: вироблення спільних поглядів на військове будівництво і здійснення військової політики, узгодження військових доктрин держав; обмін військовою інформацією; спільні воєнні (бойові) дії; координацію військово-політичної діяльності, спільні оперативно-стратегічні, оперативно-тактичні, тактичні та командно-штабні навчання; взаємодію у військово-технічній сфері; торгівлю зброєю і постачання військової техніки й озброєння; обмін досвідом бойової підготовки; взаємну допомогу в підготовці військових кадрів; спільні науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, обмін науково-технічною інформацією⁶.

Реалізація зазначених функцій, на наше переконання, надає міжнародному партнерству у військовій сфері характеру стратегічного партнерства. Найчастіше воно є зумовленим наявністю спільного ворога: адже відомо, що об'єднуватися завжди легше проти когось. У такому випадку стратегічне партнерство у військовій сфері постає синонімом поняття "військовий альянс", а інтересом, що підштовхує дві держави до військового партнерства, є досягнення перемоги в конфлікті зі спільним ворогом.

Політологічне розуміння поняття "військовий альянс" спирається на характеристики альянсу як специфічного виду міждержавного партнерства для досягнення певних цілей. За інтенсивністю діяльність альянсів охоплює широкий спектр – від вільної співпраці, узгоджених дій, більш тісної асоціації до максимально конкретних угод у формі офіційного договору. Відповідно, різняться і цілі військових альянсів: якщо одні автори визначають їх цілі як спільну зовнішню політику, то інші обмежують таку політику сферою національної безпеки або більш конкретною метою – спільною військовою боротьбою⁷.

Визначення поняття і розкриття змісту військових альянсів здійснювали в межах політологічних досліджень такі вчені другої половини XX – початку XXI ст., як Дж. Ліска, Д. Сінгер, М. Смолл, О. Холсті, Т. Хопманн, Дж. Салліван, С. Уолт, С. Бергсманн та ін. В їх наукових працях було позначено низку сутнісних характеристик міжнародного військового партнерства, що виявляють себе у створенні військових альянсів. Так, Дж. Ліска наголошує на тому, що військові альянси насамперед мають на меті протидію чомусь/комусь, розкриваючи свій головний зміст у ситуації конфлікту на міжнародному рівні⁸.

Д. Сінгер і М. Смолл у своїй класифікації військових альянсів пропонують розрізнити такі їх типи: захисні пакти; пакти про нейтралітет та ненапад; агресивні пакти.

Зазначені види військових альянсів, як зауважують дослідники, передбачають наявність щонайменше двох сторін – незалежних національних держав, що укладають союзна угоду⁹.

О. Холсті, Т. Хопманн і Дж. Салліван наголошують на трьох компонентах, які є необхідними для того, щоб об'єднання держав було визначене як військовий альянс: наявність формального договору (відкритого або таємного); безпосереднє відношення змісту договору до питань національної безпеки; партнери, які укладають договір, мають бути національними державами.

На основі трьох названих компонентів автори визначають поняття військового альянсу як формальну угоду між двома або декількома країнами, що співпрацюють у питаннях національної безпеки¹⁰. Порівняно з попередніми дефініціями запропоноване визначення є більш чітким і таким, що спирається на об'єктивні критерії.

С. Уолт характеризує військовий альянс як формальну або неформальну угоду для співробітництва в галузі безпеки між двома або більше суверенними державами, уточнюючи, що подібна угода здебільшого набуває форми письмового військового зобов'язання¹¹. Однак подібний підхід є надто широким: зокрема, його застосування ускладнює розрізнення діяльності міжнародних організацій з про-

блем безпеки та міждержавних угод, укладених для вирішення конкретних питань у військовій сфері¹².

С. Бергсманн, прагнучи уникнути як зайвого звуження, так і надмірного розширення змісту поняття військового альянсу, пропонує розглядати його як феномен, якому притаманна низка характеристик:

- військові альянси – це міждержавні угоди: необхідною умовою їх існування, є наявність незалежного органу влади, що має право керувати певним населенням та територією;

- військові альянси – це явні угоди, оскільки їх учасники розуміють, що така угода існує, відповідно до чого вони можуть формулювати свої наміри і сподіватися на їх реалізацію. Такий критерій відрізняє військові альянси від неформальних державних угруповань;

- військові альянси створюються на випадок конкретних дій за певних умов, що виникнуть у майбутньому. Хоча більшість альянсів охоплюють заходи, які мають місце протягом усього часу, доки договір є чинним, основний зміст альянсу стосується конкретних дій, яких слід дотримуватися у разі виникнення певної ситуації;

- певна невизначеність події, на випадок якої створюється військовий альянс: укладаючи його, партнери не знають, коли ця подія відбудеться і чи відбудеться взагалі. Це відрізняє союзи від фактичних коаліцій, які створюються під час війни;

- військовий альянс – це зобов'язання, яке варто відрізнити від реальної політики держави, що породжує проблему довіри або ризику відмови в підтримці;

- зазначене зобов'язання передбачає допомогу у випадку, зазначеному в договорі (як правило, напад на одного з партнерів), що полягає у використанні власних ресурсів для захисту партнера;

- у військовому альянсі зобов'язання партнерів є взаємними: кожен з них, на відміну від односторонніх гарантій, має враховувати як переваги зовнішньої допомоги у випадку серйозної загрози, так і можливі втрати через ризик втручання в конфлікт за участю партнера;

- військовий альянс є складником сфери національної безпеки. Цей аспект є дуже важливим, оскільки позначає проблему подальшого існування держави як суверенної одиниці, що надає військо-

вим альянсам особливої значущості, відрізняючи їх від міжнародних угод в інших сферах зовнішньої політики (фінансах або торгівлі)¹³.

Кожне з наведених визначень більш чи менш повно охоплює важливі аспекти існування військових альянсів. Їх узагальнення дає змогу визначити сутність альянсів як засобів об'єднання військових ресурсів групою держав у відповідь на підготовку до певної передбачуваної ситуації, яка найчастіше визначається реальною або потенційною зовнішньою загрозою, яку створює інша держава або група держав. Співпраця між членами військового альянсу ґрунтується на двох ключових теоретичних принципах:

- поєднання сил є кращим стримуючим елементом проти потенційної загрози порівняно з силами однієї держави;

- у ситуації нападу союзницька протидія йому буде більш ефективною за ту відсіч, яку здатна дати країна без союзників¹⁴.

Військові альянси ґрунтуються на певній угоді, яка охоплює сферу співпраці між членами альянсу, а також зобов'язання та інтереси, що випливають з неї¹⁵. Крім того, альянси мають обмежені цілі та чітку орієнтацію, яка головним чином є зовнішньополітичною¹⁶. Нарешті, військові альянси є міждержавними. Вони можуть певною мірою обмежувати свободу дій своїх членів, але водночас дають їм змогу робити остаточний вибір у зовнішній політиці¹⁷.

На нашу думку, військовий альянс є класичною формою існування міжнародного військового партнерства. Він може бути інтерпретований як взаємодія держав з метою захисту своїх національних інтересів за різними напрямками, що спирається на об'єднаний воєнний потенціал країн-учасників.

Отже, політологічне дослідження міжнародного військового партнерства дає змогу представити його як невід'ємний складник системи міжнародного партнерства, що набуває все більшої значущості в контексті розвитку міжнародних відносин на сучасному етапі. Його сутність позначає добровільну співпрацю країн, що передбачає об'єднання ресурсів, зусиль для досягнення певних успіхів у різних галузях військової діяльності. Розуміння міжнародного військового партнерства як важливого компонента системи міжнарод-

них відносин та оборонної політики держави обумовлено тим, що воно охоплює міждержавні відносини у військовій сфері та спрямоване на вирішення питань національної безпеки та є багатоаспектним, відбувається в декількох сферах і виконує низку функцій.

Принципи міжнародного військового партнерства, що визнаються як імперативними нормами міжнародного права, так і конкретними напрямками і формами військового співробітництва між державами, забезпечують фундамент для укладання військових альянсів – міжнародних угод, що дають змогу державам об'єднати військові ресурси з метою підготовки до військового конфлікту. У межах військових альянсів знаходять вираження визначальні напрямки міжнародного військового партнерства.

1. *Стратегія національної безпеки України*: Указ Президента України від 26 травня 2015 р. 2. *Каляев А.* Теоретичні засади військового співробітництва України в контексті геополітичних змін: державно-управлінський аспект. 2012. Вип. 33. С. 27. 3. *Зіняк Л. В.* Принципи міжнародного військового співробітництва // Науковий вісник Херсонського державного університету. Юридичні науки. Херсон. 2014. Вип. 3. Т. 3. С. 295. 4. Там само. С. 296-298. 5. Там само. С. 298-300. 6. *Военное сотрудничество*. URL: <http://politike.ru/termin/voennoe-sotrudnichestvo.html> (дата звернення: 01.12.2017). 7. *Bergsmann S.* The Concept of Military Alliance. Small States and Alliances: monograph / Ed. by E. Reiter, H. Gärtner. Heidelberg: Physica-Verlag, 2001. P. 30. 8. *Liska G.* Nations in Alliance: the Limits of Interdependence. Baltimore: Johns Hopkins Press, 1968. P.12. 9. *Singer D. J.*, Small M. Formal Alliances, 1815–1939: a Quantitative Description. Journal of Peace Research. 1966. V. 3. No. 1, P. 5. 10. *Holsti O., Hopmann T. P., Sullivan J. D.* Unity and Disintegration in International Alliances. New York; London; Sydney; Toronto: John Wiley, 1973. P. 4. 11. *Walt S. M.* Alliance. The Oxford Companion to Politics of the World / ed. by J. Krieger et al. New York; Oxford: Oxford University Press, 1993. P. 20. 12. *Bergsmann S.* The Concept of Military Alliance... P.32. 13. *Ibid.* P. 34-35. 14. *Snyder C.* Regional Security and Regional Conflict. Contemporary Security and Strategy. Basingstoke: Macmillan, 1999. P. 323. 15. *Dingman R. V.* Theories of, and Approaches to Alliance Politics. Diplomacy: New Approaches in History, Theory and Policy. New York: The Free Press,

1979. P. 249. **16.** *Fedder E. H.* The Concept of Alliance. *International Studies Quarterly*. 1968. Vol. 12. No. 1. P. 78-79. **17.** *Morrow J. D.* Alliances: Why Write them Down? *Annual Review of Political Science*. 2000. Vol. 3. P. 66.

***Dzhus Olexsandr.* Principles of international military partnership as a basis for the conclusion of military alliances**

The conceptual foundations of the international military partnership, its basic principles and functions are analyzed. It is noted that the principles of international military partnership are a system of general and special principles. Particular emphasis is placed on the analysis of the special principles of the international military partnership, the peculiarities of which are determined by specific directions and forms of partnership (cooperation). This includes, in particular: the principle of cooperation on the basis of equality, partnership, mutual benefit; the principle of inviolability of the interests of third states; the principle of ensuring a balance between transparency and the preservation of secret information; the principle of favoring mutual consultations and negotiations with a view to resolving any differences in the application of agreements governing the international military cooperation of States; the principle of observance of the laws of the host country in the course of international military cooperation; the principle of recognizing the indivisibility of security; the principle of confidence-building, prevention of threats and their transformation into conflicts; the principle of encouraging the development of advanced technology and the exchange of scientific advances in certain areas.

It is noted that the implementation of the above-mentioned principles of international military partnership in the process of cooperation (both between different states and between their coalitions) envisages the joint decision of the partners of such tasks: the identification of common threats to national and collective security; determination of the possibility, necessity, limits of the use of military force for the achievement of certain political goals; the establishment of quantitative and qualitative characteristics of the necessary and sufficient coalition (united) military force; the regulation of the procedure for the use of the possibilities of the military organization of the coalition, the ways of using military force, ways of providing military security, and, if necessary, military influence on the enemy or carrier as a threat to international peace and security.

The solving of these tasks takes place within the framework of the main functions of the international military partnership. These include: developing common views on military construction and implementation of military policy, harmonization of military doctrines of states; exchange of military information; joint military (combat) actions; coordination of military-political activity, joint operational-strategic, operational-tactical, tactical and command-staff training; interaction in the military-technical sphere; arms trade and the supply of military equipment and weapons; exchange of combat training experience; Mutual assistance in the training of military personnel; joint research and development work, exchange of scientific and technical information.

According to our belief, the implementation of these functions gives the international partnership in the military sphere the character of a strategic partnership. Often, it is conditioned by the presence of a common enemy: it is known that it is always easier to unite against someone. In this case, the strategic partnership in the military sphere is synonymous with the concept of a "military alliance", and the interest pushing the two states into a military partnership is to achieve victory in a conflict with a common enemy.

Summing up, the military alliance is a classic form of the existence of an international military partnership. It can be interpreted as the interaction of states in order to protect their national interests in different directions, based on the combined military potential of the participating countries.

Keywords: principles of international military partnership, military alliance, coalition, strategic partnership, national security.